

Nautaryhmä 29.11.2018; keskustelukirjauksia pajoittain

I Tulevaisuuspaaja

- emolehmien vähenemisen lasku ei ole yhtä suurta kuin Niskasen ennusteessa
- kun hinnat ovat heikot, tilanne suosii emolehmätuotantoa, koska pienillä kustannuksilla pystyy aloittamaan tuotannon
- peltojen saatavuus rajoittaa investointeja
- oleellista on, mihin lopettavien viljelijöiden pellot ohjautuvat; mikäli ohjautuvat jatkaville, investointimahdollisuus paranee
- parsipaikkojen hinnat ovat liian korkeat → miten hintaa saadaan alemmas
- huomioitava parsipaikkojen hintojen sisältö (onko kustannuksissa mukana kaikki kalusteet ja lantavarastot?)
- pankkien rahoitus on tiukentunut ja yhden robotin yksikköä ei välttämättä rahoiteta
- vakuudet eivät riitä esim. hyppäykseen 30 lehmästä 120 lehmään
 - pienestä kokoluokasta on vaikea päästä eteenpäin
 - mitä toimenpiteitä pitäisi tehdä tulevilla ohjelmakaudella, jos halutaan pitää pienten tilojen omistajat mukana?
 - jos on tahtotila pitää kaikenkokoisia tiloja mukana, eläinten hyvinvointikorvauksen rooli on suuri, jotta sitä pystyisivät hyödyntämään kaikenkokoiset tilat
 - pitäisikö isoille ja pienille tiloille olla erilainen hyvinvointikorvausjärjestelmä ja investointitukijärjestelmä kuin isoille
- ollaan menossa tilojen erilaistumisen suuntaan → pienet tilat ovat lähempänä kuluttajarajapintaa → samat keinot eivät toimi molemmissa
- Kantarin ennusteet ovat ylipositiivisia (tehty keväällä ennen maidonhinnan alenemistietoa)
- EHK on imagokysymys
- erot tuotantosuuntien välillä sitoutumisessa EHK-järjestelmään eivät saisi olla liian suuret
- markkinoilla on sellaista lihaa, jota Suomessa ei saa tuottaa → tämän vuoksi pitäisi pystyä tukemaan toimintoja, jotka ovat lainsäädännön yläpuolella
- maitopuolella halukkuus lähteä EHK-järjestelmään mukaan on hyvä → isoimmat tilat erityisesti mukana
- nautakarjatiloilta on halukkuutta liittyä järjestelmään;
 - yksinkertainen ja hyvä järjestelmä ohjaa EHK-järjestelmään (aiemmin tarvittavat toimenpiteet suhteessa saatuun korvaukseen ovat olleet riittämättömiä)

II Pakettipaja

- hyvinvointisuunnitelma ja sen sisältö, ei tarkkoja tukiehtoja
 - onnistuuko lypsylehmillä?
- tarkastuslista, jossa vaadittavat asiat
- meijerillä laatu- ja tuotantotasopimus

- sorkkahoito olisi hyvä kuulua
- perustelut lisäkustannukset ja –työ:
 - tietyillä toimenpiteillä ei nyt riittävä, esim. vähintään 12 kk sonnit pito-olosuhteiden parantaminen
 - investoitu vasikoiden pito-olosuhteiden parantamiseen ollut hyvä juttu
 - eläinten puhtausluokitus teurastamolla
 - nupoutus sonnikasvattamossa turvallisuustekijä
 - kaikki EU-lainsäädännön yli menevät kansalliset toimet → pitäisi saada tuki
- laidunnustyömäärä iso, korvaus tulisi myös olla isompi
 - laidunnus koettiin haasteellisena (täydellinen ruuansaaanti laitumelta), joustoa eläimen hyvinvoinnin vuoksi
 - ulkoilu, ei välttämättä ympäri vuoden
 - laidunnus lypsylehmille koettiin hankalaksi, ei onnistu kaikkialla
- Yli 12kk sonnien ulkoilu haastava
- 1.2 (vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen) hyvä ja suosittu
- puhtaus (teurastamolta arvoja?)
 - viranomaiset seuraavat (ei kattava)
 - teurastamo seuraa → kattavampi, mutta laitospohjaisia eroja
- lihanauta eri kuin lypsylehmä
 - työllistyvyys
 - rehun laatu ja määrä
 - otetaan huomioon jo tehdyt investoinnit
- NASEVA-paketti
 - investointien korvaus
 - ei päällekkäisiä indeksejä
 - eläinperäiset mittarit ja hyvinvointisuunnitelma: olosuhdeperusteinen satsaus ei takaa parempaa toteutunutta hyvinvointia → kannustetta pieniin, tuottajan omiin toimiin, osaan ei tuottajalla taloudellisesti resursseja → tähän tukea tarvitaan
 - ei ole pelkkää terveydenhoitoa: eläinperäiset mittarit ja olosuhdemittarit = hyvinvointisuunnitelma
 - vaikuttavia toimenpiteitä, jotka koskettavat isoa osaa nauta- ja lypsylehmätiloista
- tautitilanne hyvä
 - investointeja sen myötä (suojavaatteet, eläinten tuonti yms.)
 - uusissa rakennuksissa tilanne koettiin paremmaksi, muut?
 - tautitilanne hyvä, joka ei ole itsestäänselvyys
 - korvaus tehdystä työstä?
- eläinten lastaus ja purku osaksi pakettia
- olemassa olevia hyviä toimenpiteitä hyvä jatkaa
- lihanautojen neliövaatimukset realistisia

- vaikka olki hyvä, myös kumipäällysteisillä rutiloilla parannetaan hyvinvointia

III Tuotantoeläinten hyvinvointipaja

- isoja emolehmäyksiköitä tulossa, laiduntaminen keskeistä hyvinvoinnille ja lähtökohta ↔ osa taas näkee laiduntamisen isona työnä ja haluaisivat ympäri vuoden pitää ”sisätiloissa”
 - laidunnuskorvaus voisi säilyä vähintään nykyisenlaisena, jopa 150 päivää laidunnetaan nykyisin
 - tietyn eläinryhmän laiduntaminen voisi sopia monelle tilalle korvuksen ehdoksi
 - laiduntaminen hyvä tuettava
 - lypsylehmille iso korvaus tai mahdollistettava osalla karjasta laiduntaminen. Umpilehmät saadaan helposti laidunnettua. Maidossa olevat vaikeampi, märät kesät, talvella liukkaus. 2 kertaa päivässä lypsyliikenne; iso lehmämäärä samalla reitillä useasti, vaikea pitää ympäristö kunnossa. Myös alan imagon kannalta laiduntamista pitäisi lisätä.
 - tukijärjestelmän yleinen hyväksyttävyyys pidettävä mielessä → vaatii laiduntamista
- tarttuva tauti aiheuttaa eläinliikenteen katkoksia ja hv ongelmia → eläinten lastaus ja purkutilat tulevat oleellisiksi. Kannustetaan tiloja rakentamaan lastaus ja purkutiloja. Sujuvan eläinliikenteen suunnittelu ja toteutus ovat hyvinvointikysymys. Välitysvasikat tulisi purkaa autosta eläinsuojan ulkopuolella.
 - Hyvinvointisuunnitelma voisi sisältää eläinliikenteen parantamisen.
- nupoutus nähdään tärkeänä (Atria maksa nupoutuksesta, jos vasikkakasvattamoon nupoja)
- talvikauden olosuhteet, jaloittelu, sisätilojen makuualueiden kuivitus, turpeen käytöstä kuivikkeena hyviä kokemuksia oljen joukossa (turve koetaan kalliiksi)
 - Jos kumimattoon saadaan investointituki, tulisi turpeen kuivituskäyttöä myös tukea
- olosuhteet tiloilla erilaiset ja eläimiä voidaan hoitaa hyvin tai huonosti. Tulokseen perustuva tuki Nasevan mittareiden avulla havainnoituna (43–45 mittaria, joista mittari), kuinka monta pistettä tila saavuttaa täysistä mahdollisista pisteistä. Mukaan arviointiin bioturvaindeksi ja teurastulokset
- realistinen pinta-alakorvaus sonnien loppukasvatuksessa olisi 3-4 m2
 - osalla tiloista tämä alitetaan
 - nykyinen EHK-vaatimus liian suuri
 - kumipohja ratkaisee suurimmat hyvinvointiongelmät, toimiva kuivike parempi kuin kumipohja, mutta kumipohjakin kelpaa
- lehmän parsiympäristön parantaminen näkyy tuottopuolella → makuumukavuus
- sorkanhoito toimenpiteeksi, karjaharja
- ennaltaehkäisevä terveydenhoito tarttuvia tauteja vastaan
- kiimanseurantajärjestelmä, märehittämisen seuranta. Uusien välineiden tukeminen, niitä on paljon. Karkearehuruokinnan tukeminen. Nurmiviljely on hiilen sidontaa. Korkea energiapitoisuus haittaa esim. jalkoja. Väärin ruokkia koko tuotosvaihe samalla rehulla.

Suomessa karkearehupitoisuus korkeaksi kansallisesti, vaikea poikkeusvuosina kuten viime kasvukauden jäljiltä. Ruokintasuunnitelmaa noudatettava käytännössä

- voisiko olla tarjotin erilaisia hyvinvointitoimenpiteitä, joista tila poimisi sille sopivat
 - tilakohtaisessa hyvinvointisuunnitelmassa todettaisiin kriittiset kohteet, joihin haettaisiin parannusta
- yhdeksi mittariksi keskikasvuina teurastettavien eläinten osuus → jos pystytään vähentämään tehty hyvinvointiparannuksia
- alkuvuodesta on emolehmien poikimakausi: varautuminen kriittistä emolehmätilalla, lisääntymiseen on oltava varautumissuunnitelma vasikoiden lämmitykseen, hoitoon ja ruokintaan oltava suunnitelma ja valmius
 - lehmälle heinän/karkearehun syöttäminen emolehmätilan näkökulmasta ei tarvitse korvausta, mutta kuivitus kriittistä.
- emolehmätilan syntyneiden vasikoiden määrää pitäisi verrata emojen määrään, tulisi olla 1 vasikka emoa kohti vuodessa
- hiekan käyttö kuivikkeena myös vaihtoehto
- poikimakarsinoihin pitää kannustaa, maitopuolella hyvä toimenpide.
 - sairaskarsinan ja poikimakarsinan eriyttäminen; utaretulehduslehmä olkikuivikekarsinassa → bakteerit leviävät
- Nasevan lypsylehmädatan mukaan lypsylehmillä eniten ihovaurioita verrattuna muihin nautojen eläinryhmiin
 - ruhjeiden määrän katsominen teurastamalla, löytyy tuoreita ja vanhoja ruhjeita (arpeumat voi olla vanhoja, tuoreet lastauksen ja kuljetuksen aikana)
 - Nasevan hyvinvointi-indikaattori korreloi jonkin verran teurastamoruuhjeiden kanssa. Myös ruokintaongelmat näkyvät lihantarkastusdatassa

IV Kehittämisspaja

Lihanaudat

- teurastamon tilitys-yhteenvedot: luokitus, teuraspainot, kasvu, mietitty painoraja (vrt teuraskaritsan laatupalkkio- alarajan ylittävä)
- kasvu 450g sonni, 350g hieho, kuolleisuus eläinrekisteristä,
- lantaisuus – tilan olosuhteista kertova – lantaisia eläimiä ei saisi ottaa autoon
- lihantarkastuslöydökset (ruhjeet)
- syntyneiden vasikoiden määrä per emojen määrä
- Nasevan tiedoista indeksejä terveydenhuoltokäyntien tiedot;
 - teurastamon tiedot
 - kuolleisuus
 - terveet prosentti

Lypsylehmät:

- maidon määrä, laatu (laatu jo nyt korkealla tasolla)
- tuotosseuranta
 - ei koske kaikkia kuten maito-osuuskunnan kautta tuleva tieto, tiinehtyvyys, tuotostasot
 - Nasevaan laitetaan lääkkeet, mutta pakollista vain tiloille joilla lääkeluovutus sopimus eläinlääkärin kanssa
 - robottitiloilla robotin tiedot tuotosseurantaan → tiedon luotettavuus?
- 2020 mennessä kaikki valiolaiset maitotilat Nasevassa
- olemassa olevan tiedon hyödyntäminen?
 - Naseva – vapaaehtoinen elinkeinon rahoittama tuottaja ratkaisee kuka näkee tiedot
 - bioturva, teurastiedot kokonaisuudessaan
 - kokoruhohylkäys – kertovatko ne pito-olosuhteista?
 - hylätyt kilot suhteessa myyntiin (saatavissa myös lypsykarjalle)
 - päiväkasvu herkin hyvinvointi-indikaattori keskiarvo kertoo missä mennään.
 - ei toimi vanhalla emolehmillä kuten sonnilla tai hieholla. Ruokinnan riittävyyden arviointi
 - emolehmien kestävyys? Isoja vaihteluita iässä, vaikea haarukoida.
 - maitotuotos, päivätuotos, vuosituotos kertoo paljon, eläinmäärä keskiarvo
 - vasikkakuolleisuus-tiedot /tilalla lopetetut, kuolleet yhtenä mittarina?
 - oma terveystietorekisteri tilalle
 - välitykseen kelpaamattomat vasikat?
 - vasikkalaatu välityskelpoisuus teurastamon omana mittarina mutta vaikeasti mitattava → päätöksen tekee välitysauton kuski.
- management, työmäärään liittyvät asiat, tarttuvat taudit, aliruokinta tai huono terveys, jalkaviat, napatulehdukset
- välityspaino/välitysikä suhde
 - ei keskitettyä rekisteritietoa
- sorkkahoito
 - Faban sorkkatieto-ohjelma sorkanhoidon todennettavuus
 - talviulkoilu ja lumi sorkkaterveyden edistäjä
- poistokoodit liian karkea seuranta valitaan ”lähin vastaava”
- karjarahjat, kiimanseuranta, maidon laatu
 - hyvinvointisuunnitelma – Nasevassa logiikkamahdollisuus

